

แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของ
โรคโควิด - 19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก
เขต 1 จังหวัดตาก

The Guideline Development for the Operation Through Coronavirus Diseases
2019 (COVID-19) Pandemic Incident Action Plan of Wangchao School Cluster
under Tak Primary Educational Service Area Office 1 Tak Province

ณัฐกมล วงศ์บุตรดี¹, ประจวบ ขวัญมัน²

Nathakamol Wongbutdee¹, Prachop Kwanman²

Corresponding Author E-mail: iamnut1107@gmail.com

Received: 2024-08-19; Revised: 2024-10-26; Accepted: 2024-12-27

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน 2) เปรียบเทียบการดำเนินงาน และ 3) หาแนวทางพัฒนาการดำเนินงาน ตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ด้าน 6 มาตรการเสริม มีผลการดำเนินงานไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และปัญหาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุ ด้าน 6 มาตรการหลัก ข้อที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ สถานศึกษามีเครื่องมือวัดอุณหภูมิ เจลแอลกอฮอล์ไม่เพียงพอ ด้าน 6 มาตรการเสริม ข้อที่มีปัญหามากที่สุดได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการลงทะเบียนน้อยมาก และด้าน 7 มาตรการเข้มข้น ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ซึ่งอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ป่วยยืนยันเข้ามาในสถานศึกษาโดยไม่แจ้งต่อสถานศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน 3) ผลการหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุ ด้าน 6 มาตรการหลัก พบว่า ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ควรปฏิบัติตามมาตรการการเว้นระยะห่างอย่างเคร่งครัด ด้าน 6 มาตรการเสริม พบว่า ควรให้ความรู้การรับประทานอาหารปรุงสุกใหม่ และด้าน 7 มาตรการเข้มข้น ควรมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนาการดำเนินงานมาตรการป้องกัน, การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19, 6 มาตรการเสริม, 6 มาตรการหลัก, 7 มาตรการเข้มข้น

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

¹ Education Administration Program, Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² Asst. Prof., Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the conditions and the problems of the operation 2) compare the operation through Coronavirus Diseases 2019 pandemic incident action plan, and 3) find the guideline to develop the operation through coronavirus diseases 2019 pandemic incident action plan of Wangchao school cluster under Tak Primary Educational Service Area Office 1 Tak Province. The research was the survey research. The research instruments were a questionnaire and structured interview. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The results revealed that:

1) In general, the conditions of the operation through COVID-19 pandemic incident action plan were at the highest level. When considering each aspect, it was found that all of aspects were at the highest levels. The highest mean was 6 supplementary measures. There was no significant difference at the 0.05 level. For 6 supplementary measures, the highest mean of problem was found that students, parents, and teachers did not aware of data record of COVID-19. For 7 intensive measures. 2) The comparison of the operation by school sizes, and working experience was found that there was no difference. 3) The guidelines for the operation with 6 main measures were that teachers, students, and parents should perform through social distancing seriously. 6 supplementary measures were found that personnel should be informed to know eating hot food. For 7 intensive measures, it was found that there should have the cooperation of related persons.

Keywords: Guidelines for the Operation through Prevention Measures Coronavirus Diseases 2019 (COVID-19) Pandemic, 6 Supplementary Measures, 6 Main Measures, 7 Intensive Measures

บทนำ

ในโลกปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วจำเป็นที่ทุกประเทศจะต้องเรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ทันกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นตลอดเวลา และเตรียมความพร้อมเพื่อเผชิญกับความท้าทายจากปัจจัยต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นนั่นคือ การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในปัจจุบัน การจะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าได้นั้นต้องพัฒนาคนให้ได้รับการศึกษา เพราะการศึกษาจะช่วยสร้างให้คนมีความรู้ มีความคิด มีจิตสำนึก รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหา รู้จักพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ และมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล บนพื้นฐานของการศึกษาที่เป็นจุดเริ่มต้นความรู้ก็คือ รากเหง้าแห่งปัญญา ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองโดยมีระบบการศึกษาที่ดี การพัฒนาที่ถูกต้องจะทำให้ไม่เกิดปัญหาขึ้นภายหลัง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง และด้านสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน การผลิตคนให้มีคุณภาพเข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงในยุคสมัยของสิทธิ และเสรีภาพ โรงเรียนจึงเป็นสถาบันสำคัญที่จะพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียน ครูจึงมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวก และจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อให้ก้าวไปสู่การศึกษาไทย 4.0 เป็นยุคปฏิรูปการศึกษาภายใต้รูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และในยุคของการบริหารจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งอยู่ภายใต้เงื่อนไขการปรับเปลี่ยนการแข่งขันเพื่อสร้างข้อได้เปรียบ และความมุ่งมั่นของสังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว และมีความหลากหลายนั้น ต่างส่งผลกระทบต่อด้านการศึกษา ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปรับเปลี่ยนบริบท และโครงสร้างการบริหารของการจัดการศึกษาภายใต้สาระแห่งบัพัญญัติของกฎหมายการศึกษา ที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” เป็นการจัดโครงสร้างการบริหารการศึกษาโดยยึดหลักการของการมีเอกภาพเชิงนโยบายที่หลากหลายในการปฏิบัติโดยเน้นระบบการกระจายอำนาจ และการยึดหลักการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเป็นสำคัญสาระสำคัญของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้นได้เสนอแนวคิดและวิธีการจัดการศึกษาที่ท้าทายหลายด้านจึงเป็นเสมือนกฎหมายปฏิรูปการศึกษา ดังจะเห็นได้ว่าใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญกับการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ คือ ปฏิรูประบบการศึกษา ให้สอดคล้องซึ่งกันและกันทั้งระบบ ปฏิรูปแนวทางการจัดการศึกษาโดยให้ยึด

ผู้เรียนเป็นสำคัญ ปฏิรูปหลักสูตร และเนื้อหาสาระวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ทั้งในระบบ และนอกระบบโรงเรียน ปฏิรูประบบการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น และเอกชนโดยเน้นเรื่องการกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วมปฏิรูประบบครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มุ่งเน้นให้มีการยกระดับสถานภาพของวิชาชีพครู

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหลายฉบับ กำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับการสาธารณสุขเป็นแนวนโยบายแห่งรัฐไว้ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 73 บัญญัติไว้ว่า “รัฐพึงส่งเสริมการสาธารณสุข และพึงให้การรักษาพยาบาลแก่ผู้ยากไร้โดยไม่คิดมูลค่า การป้องกัน และปราบปรามโรคติดต่ออันตราย รัฐจะต้องกระทำให้แก่ประชาชนโดยไม่คิดมูลค่า” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 52 รวมทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 51 ก็ได้บัญญัติไว้ในลักษณะเช่นเดียวกันสำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 47 บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตามที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกันและจัดโรคติดต่ออันตรายจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย” และมาตรา 55 บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพการป้องกันโรคและส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านการแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุดบริการสาธารณสุขตามวรรณคดีต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วยรัฐต้องพัฒนาบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง”

โรคโควิด-19 เป็นโรคอุบัติใหม่ที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในช่วงปลายเดือนธันวาคม ปี พ.ศ.2562 ประเทศจีน รายงานการค้นพบผู้ป่วยที่มีอาการในลักษณะคล้ายกับไข้หวัดใหญ่ มีอาการทางระบบทางเดินหายใจผิดปกติตั้งแต่เล็กน้อยถึงปานกลาง และสามารถฟื้นตัวหายเป็นปกติโดยไม่ต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลในเมืองอู่ฮั่น (Mohan, & Vinod. 2020) ปัจจุบันโรคโควิด-19 กำลังแพร่ระบาดไปยังประเทศต่าง ๆ เกือบทั่วโลก สำหรับประเทศไทยพบว่ามีการระบาดอยู่ในระดับสอง และมีการเพิ่มจำนวนอย่างต่อเนื่อง โดยมีทั้งกลุ่มที่มีอาการแล้ว และรอสังเกตอาการอยู่ในจำนวนหนึ่ง และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศจีน ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 และแพร่ระบาดไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา กินระยะเวลายาวนาน และมีแนวโน้มจะรุนแรงและขยายวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ระดับจังหวัดจนถึงระดับตำบล และชุมชนที่ห่างไกล โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวโน้มที่จะเกิดการแพร่ระบาดในสถานศึกษาต่าง ๆ ซึ่งมีเด็ก เยาวชน และบุคลากรทางการศึกษา อันเป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศ การแพร่ระบาดของ COVID-19 ถือว่าเป็นผลกระทบที่รุนแรง อาจจะรุนแรงกว่าการเกิดสงครามโลก เพราะมีคนเสียชีวิตจำนวนมาก และติดเชื้อระบาดกระจายเป็นทวีคูณ ส่งผลกระทบต่อการศึกษา ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อนักเรียน นักศึกษาที่เป็นกำลังของชาติ วิกฤตนี้อาจส่งผลกระทบในระยะยาว ทำให้เกิดการจัดการศึกษาในรูปแบบใหม่ของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ต้องวางแผนการรับมือ และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อเตรียมความพร้อมเพื่ออนาคต (เสาวลักษณ์ อนุยนต์. 2563)

มาตรการควบคุมการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของรัฐบาลในช่วงแรกของการระบาดของโรค มีคำสั่งตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต่อมารัฐบาลดำเนินการออกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อควบคุมสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่ออันตรายร้ายแรง เพื่อให้การบริหารจัดการกับการระบาดของโรคโควิด-19 ทำได้คล่องตัวยิ่งขึ้น (กระทรวงสาธารณสุข. 2562) โดยพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน กำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคแต่ละระดับ ได้แก่ ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัด ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคอำเภอ และศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรค ตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานรับผิดชอบกำกับตามมาตรการป้องกันโรคที่ทางราชการกำหนด เพื่อป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคโควิด-19 ในระดับพื้นที่ ภูมิภาค และประเทศ โดยมาตรการ ที่กำหนดได้แก่ ห้ามหรือจำกัดกิจกรรมบางประเภทที่มีการติดต่อสัมผัสหรือใกล้ชิด รวมไปถึงการเข้าออกราชอาณาจักร และเคลื่อนย้ายประชาชนจำนวนมากข้ามเขตพื้นที่ที่มีการควบคุม การใช้ยานพาหนะ เส้นทางจราจร การควบคุมสินค้า และเวชภัณฑ์ ประชาชนสวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ล้างมือ ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน และตามมาตรการป้องกันโรคตามหลักสากล การบริหาร

ราชการแผ่นดินในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต้องอาศัยกลไกการดำเนินงานของกำนันผู้ใหญ่บ้าน และฝ่ายปกครองในพื้นที่ร่วมกันขับเคลื่อนมาตรการต่าง ๆ (กรมควบคุมโรค. 2563)

จากการศึกษาสภาพและปัญหาพบว่าเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่อที่อันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความปลอดภัยในชีวิตของนักเรียนที่จะได้รับผลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดในครั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการอาศัยอำนาจตามความในข้อ 9 วรคหนึ่งขของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิด และปิดสถานศึกษา พ.ศ. 2549 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 ให้สถานศึกษาทุกแห่งทั้งของรัฐ และเอกชน ทั้งในระบบ และนอกระบบที่อยู่ในสังกัด และในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ หรือจนกว่าจะมีการประกาศเปลี่ยนแปลง ในระหว่างที่สถานศึกษาต้องปิดด้วยเหตุพิเศษนี้หากมีความจำเป็นให้ส่วนราชการต้นสังกัดกำหนดแนวทางแก้ปัญหา ให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน โดยให้ปรับเปลี่ยนเป็นการเรียนออนไลน์ บางส่วนยังประสบปัญหาเรื่องการเข้าถึงเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในโลกการศึกษาแบบปัจจุบันทันด่วน ซึ่งให้เห็นถึงประเด็นด้านความเหลื่อมล้ำที่อาจ รุนแรงสาหัสมากขึ้นเป็นทวีคูณ ในสถานการณ์โควิด-19 ระบาด (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. 2563) โรงเรียนกลุ่มวังเจ้า มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 16 โรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องปรับเปลี่ยนสถานการณ์ภาวะวิกฤตให้เป็นโอกาส เพราะผู้บริหารต้องมีการบริหารจัดการให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินต่อไป และให้มีความปลอดภัยสำหรับครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และสามารถเปลี่ยนให้ทุก ๆ ที่ ให้กลายเป็นโรงเรียน เพราะการเรียนรู้ยังต้องดำเนินอยู่ แม้เด็กนักเรียนไม่สามารถไปโรงเรียนตามปกติ ในหลายประเทศที่ประกาศมาตรการปิดโรงเรียนรัฐบาลมักจะออกมาตรการด้านการเรียนรู้รองรับด้วยการเรียนทางไกลรูปแบบต่าง ๆ โดยพิจารณาจากเงื่อนไขความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียน ความพร้อมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และความพร้อมตามช่วงวัยของผู้เรียน โรงเรียนหลายแห่งเริ่มออกประกาศการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ นับตั้งแต่เกิดวิกฤตการณ์ไวรัส “COVID-19” ซึ่ง COVID-19 ยังได้สร้างผลกระทบในทุกภาคส่วนอย่างรุนแรงและรวดเร็ว (เฉลิมชัย เลียงสกุล. 2563)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญอย่างยิ่งในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพราะสถานศึกษาเป็นสถานที่ซึ่งมีนักเรียน ครู ผู้ดูแลนักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานจำนวนมากอยู่รวมกัน และมีโอกาสเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ง่าย ดังนั้น ควรมีการดูแล เพื่อป้องกันและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรคในบริเวณพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งให้คำแนะนำแก่ ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ครู ผู้ดูแลนักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงาน ร่วมกันดำเนินการเพื่อป้องกันตนเองและลดความเสี่ยงในการสัมผัสโรค จึงได้เกิดแนวความคิดในการทำวิจัยแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก หวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยอาจมีประโยชน์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปใช้ประกอบและเป็นแนวปฏิบัติในการเฝ้าระวัง กำกับ ติดตาม และเตรียมการความพร้อมต่อการเผชิญเหตุรองรับสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อาจเกิดขึ้นในระลอกใหม่อย่างทันเหตุการณ์ อันจะส่งผลให้นักเรียน บุคลากรของสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ปลอดภัย ไม่เสี่ยง ไม่มีอาการป่วยของโรคโควิด-19 และสามารถดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขตามแนวชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสนองต่อนโยบายของการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นของประเทศในอนาคตสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก ได้กำหนดวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร คู่มือ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย หนังสือ และตำราหลายเล่ม ที่มีความเกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการวิจัยและได้ข้อมูลมาสนับสนุนผลการวิจัยเพื่อความสมบูรณ์และความถูกต้องของงานวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดเรียงและเสนอเนื้อหาตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. แนวคิด หลักการ ทฤษฎี การบริหารการศึกษา

แนวคิดในการบริหารการศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management): เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองในการตัดสินใจและวางแผนการพัฒนา

การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management): เน้นการวางแผนระยะยาว เพื่อให้การบริหารการศึกษามีความยั่งยืนและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

การบริหารโดยใช้ผลลัพธ์ (Results-based Management): เน้นการประเมินผลที่ชัดเจนในการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

หลักการบริหารการศึกษา

หลักการของการจัดการที่มีประสิทธิภาพ (Efficiency): การใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

หลักการของการจัดการที่มีประสิทธิผล (Effectiveness): การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถบรรลุผลได้

หลักการของการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement): การพัฒนากระบวนการและผลลัพธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพสูงสุด

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา

ทฤษฎี X และ Y ของ McGregor: ทฤษฎี X เชื่อว่าคนส่วนใหญ่ไม่ชอบทำงานและต้องได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวด ส่วนทฤษฎี Y เชื่อว่าผู้คนมีความสามารถในการทำงานและมีความรับผิดชอบในตนเอง

ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม: เน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการตัดสินใจ การร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal-setting Theory): การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความท้าทาย จะช่วยกระตุ้นความมุ่งมั่นในการทำงาน

ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Piaget และ Vygotsky: เน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผ่านกระบวนการการสอนที่มีการกระตุ้นและเสริมสร้างความคิดเชิงสร้างสรรค์

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาที่ดีจึงเป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดหลัก การใช้ทฤษฎีที่เหมาะสม และการปฏิบัติตามหลักการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาและการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในทุกด้าน

2. แนวคิด หลักการ เกี่ยวกับแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข เศรษฐกิจ และสังคมในระดับโลก ทำให้ทุกประเทศต้องกำหนดมาตรการป้องกันและแผนเผชิญเหตุเพื่อลดการแพร่ระบาด แนวทางการพัฒนาแผนเผชิญเหตุมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

แนวคิดและกรอบแนวทางการพัฒนาแผนเผชิญเหตุ

แผนเผชิญเหตุ (Emergency Response Plan) เป็นเอกสารที่กำหนดแนวทางการดำเนินการเมื่อเกิดวิกฤต โดยอ้างอิงแนวคิดหลัก ได้แก่

1. แนวทางขององค์การอนามัยโลก (WHO): เน้นการเตรียมพร้อม ป้องกัน ตอบสนอง และฟื้นฟู (Preparedness, Prevention, Response, and Recovery)

2. แนวทางของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคแห่งสหรัฐอเมริกา (CDC): เน้นมาตรการเว้นระยะห่าง การใช้หน้ากาก การตรวจหาเชื้อ และการฉีดวัคซีน

3. กรอบแนวคิดของประเทศไทย: อ้างอิงแนวทางตามกระทรวงสาธารณสุข โดยแบ่งระดับการตอบสนองเป็น 4 ระยะ คือ การป้องกัน การควบคุม การลดผลกระทบ และการฟื้นฟู

แนวทางการดำเนินมาตรการป้องกันตามลำดับการแพร่ระบาด

มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 ถูกกำหนดตามระดับความรุนแรงของโรค ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1. ระยะก่อนการระบาด (Prevention Phase)

1.1 มาตรการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ เช่น การตรวจคัดกรองเชิงรุก

1.2 การให้ความรู้ประชาชน เกี่ยวกับการป้องกันตนเอง

1.3 การจัดเตรียมทรัพยากรทางการแพทย์ เช่น หน้ากากอนามัย อุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล

2. ระยะการแพร่ระบาด (Response Phase)

2.1 มาตรการควบคุมการแพร่ระบาด ได้แก่ การล็อกดาวน์ การจำกัดการเดินทาง และการกักตัว

2.2 การเพิ่มศักยภาพระบบสาธารณสุข เช่น การจัดตั้งโรงพยาบาลสนาม และเพิ่มขีดความสามารถของ

ห้องปฏิบัติการ

2.3 การฉีดวัคซีนและการสร้างภูมิคุ้มกันหมู่

3. ระยะหลังการแพร่ระบาด (Recovery Phase)

3.1 การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม โดยการสนับสนุนธุรกิจที่ได้รับผลกระทบ

3.2 การติดตามและป้องกันการแพร่ระบาดซ้ำ เช่น การตรวจคัดกรองกลุ่มเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

3.3 การพัฒนาแผนเผชิญเหตุให้มีความยืดหยุ่นขึ้น เพื่อลดผลกระทบในอนาคต

4. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาแผนเผชิญเหตุ

จากการศึกษาแนวทางการดำเนินมาตรการป้องกันโควิด-19 สามารถสรุปข้อเสนอแนะในการพัฒนาแผนเผชิญเหตุ ดังนี้

4.1 ปรับปรุงระบบแจ้งเตือนและเฝ้าระวังโรค ให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้แบบเรียลไทม์

4.2 บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน

4.3 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แอปพลิเคชันติดตามการระบาด

4.4 ปรับปรุงมาตรการด้านสาธารณสุขให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและเศรษฐกิจ

สรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทางดำเนินมาตรการป้องกันและแผนเผชิญเหตุสำหรับโรคโควิด-19 เป็นกระบวนการที่ต้องใช้แนวทางที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ การวางแผนที่ดีจะช่วยลดผลกระทบของการแพร่ระบาดและเพิ่มประสิทธิภาพในการรับมือกับโรคระบาดในอนาคต

การนำวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) ของเดมมิงมาใช้ในการพัฒนามาตรการในด้านต่าง ๆ ถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการพัฒนาองค์กรและการปรับปรุงคุณภาพในกระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถนำมาใช้ในทั้ง 6 มาตรการหลัก, 6 มาตรการเสริม, และ 7 มาตรการเข้มข้นได้

1. **ด้าน 6 มาตรการหลัก** คือขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและดำเนินการตามมาตรการที่มีความสำคัญสูงสุดในองค์กร อาจจะเป็นมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพสินค้าและบริการ รวมถึงกระบวนการต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว

การใช้ PDCA ในการพัฒนาด้าน 6 มาตรการหลัก

P (Plan): วางแผนการดำเนินงานตามมาตรการหลักที่ต้องการพัฒนา เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การปรับปรุงกระบวนการทำงาน หรือการพัฒนาคุณภาพบริการ

D (Do): ลงมือดำเนินการตามแผนที่วางไว้ เช่น เริ่มต้นการผลิตและทดสอบกระบวนการใหม่ ๆ หรือใช้เครื่องมือใหม่ ๆ

C (Check): ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินการ เช่น การตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ การประเมินผลการใช้กระบวนการใหม่ และการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนด

A (Act): ปรับปรุงและดำเนินการเพิ่มเติมตามผลการตรวจสอบ เช่น การแก้ไขปัญหาที่พบในกระบวนการ หรือการปรับกลยุทธ์การผลิตให้ดีขึ้น

2. **ด้าน 6 มาตรการเสริม** คือ มาตรการเสริมมักจะเป็นการสนับสนุนหรือเสริมการทำงานจากมาตรการหลักในระดับต่าง ๆ โดยอาจจะมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะพนักงาน หรือการเพิ่มประสิทธิภาพในบางส่วนของกระบวนการทำงาน

การใช้ PDCA ในการพัฒนาด้าน 6 มาตรการเสริม

P (Plan): กำหนดแผนการเสริมที่จำเป็น เช่น การฝึกอบรมพนักงาน การใช้เทคโนโลยีใหม่ หรือการปรับปรุงในส่วนที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ

D (Do): ดำเนินการตามแผน เช่น การจัดการอบรมให้กับพนักงาน หรือการทดลองใช้เทคโนโลยีใหม่ในการทำงาน

C (Check): ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้รับ เช่น การประเมินผลการอบรม การดูผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีใหม่

A (Act): ปรับปรุงมาตรการเสริมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น การจัดการอบรมเพิ่มเติมหากผลการอบรมครั้งแรกไม่ดี หรือการปรับเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับกระบวนการทำงานมากขึ้น

3. **ด้าน 7 มาตรการเข้มข้น** คือ มาตรการเข้มข้นจะเป็นการดำเนินการที่เน้นไปที่การปรับปรุงอย่างเข้มงวดและรวดเร็ว โดยมีการวางแผนและดำเนินการที่มีการตรวจสอบอย่างละเอียด เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

การใช้ PDCA ในการพัฒนาด้าน 7 มาตรการเข้มข้น

P (Plan): วางแผนมาตรการที่เข้มข้น เช่น การปรับปรุงกระบวนการที่ไม่ทำงานหรือไม่เป็นไปตามมาตรฐาน หรือการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านที่มีปัญหา

D (Do): ดำเนินการปรับปรุงทันที เช่น การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงาน หรือการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้

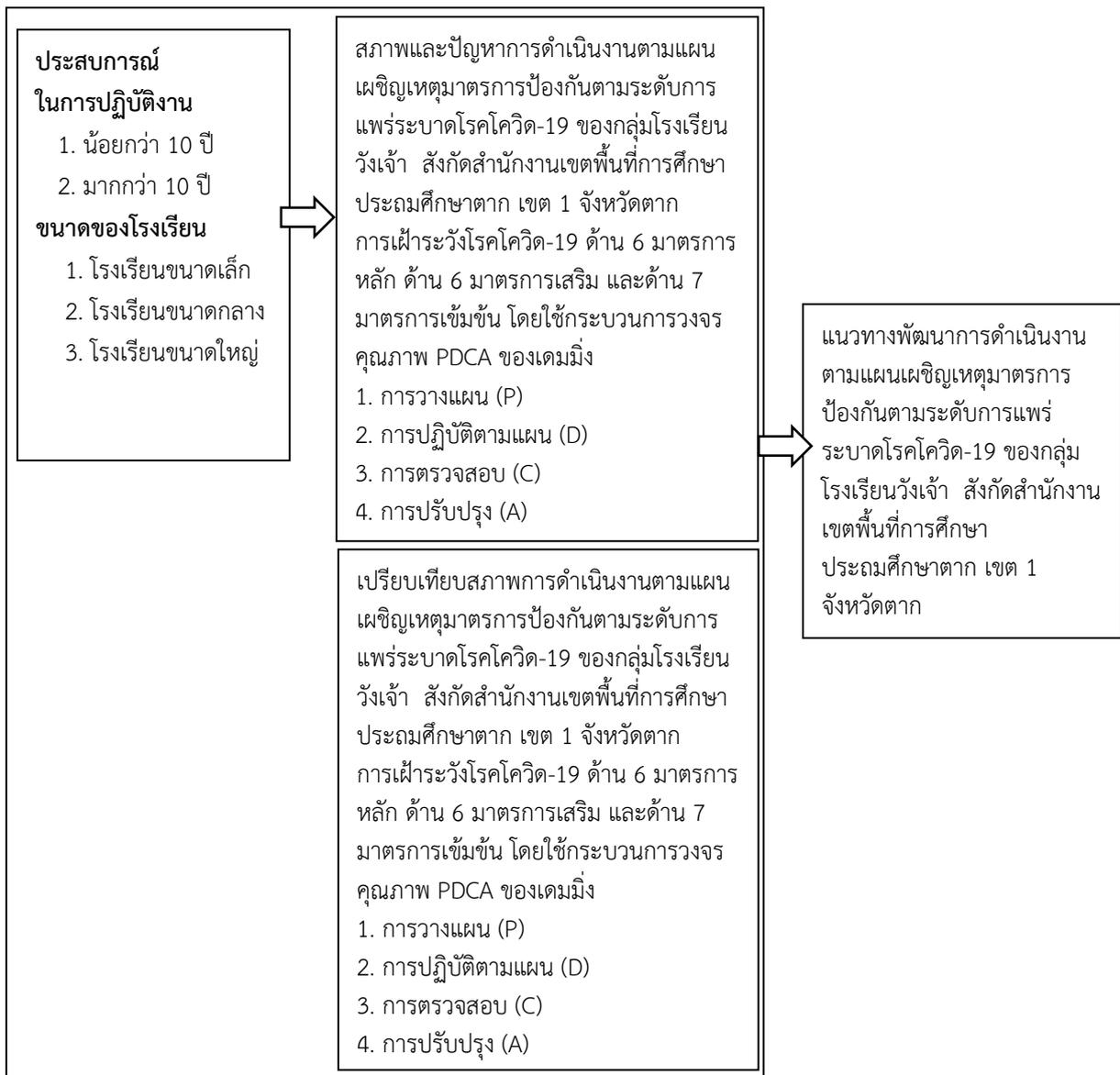
C (Check): ตรวจสอบผลลัพธ์อย่างรวดเร็ว เช่น การติดตามผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง หรือการตรวจสอบว่าแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้หรือไม่

A (Act): หากจำเป็นต้องปรับปรุงให้มีความเข้มข้นมากขึ้น ก็ต้องมีการแก้ไขและพัฒนาให้กระบวนการที่ปรับปรุงนั้นมีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า การใช้วงจร PDCA จะช่วยให้กระบวนการดำเนินงานมีการพัฒนาและปรับปรุงตลอดเวลา รวมถึงสามารถจัดการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันที ทำให้มาตรการต่าง ๆ ที่ใช้สามารถมีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกด้าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จังหวัดตาก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียน วังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 128 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 13 คน และข้าราชการครู จำนวน 115 คน ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนเมืองตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 110 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 13 คน และครูผู้สอน จำนวน 97 คน จำนวนทั้งสิ้น 138 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 13 คน ข้าราชการครู จำนวน 97 คน

จำนวนทั้งสิ้น 110 คน โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสุ่มตัวอย่างของเคร็จซี่, และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan. 1970: 608-609) และกลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

- 1) แบ่งประชากรเป็นชั้นภูมิโดยใช้กลุ่มโรงเรียนเป็นตัวแปรแบ่งชั้นภูมิ
- 2) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน
- 3) สุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วนให้ครอบคลุม

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก ตามจำนวนในแต่ละกลุ่มโรงเรียนที่ได้จาก ขั้นที่ 1 จนครบตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ขนาดของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1	ประชากร (N) กลุ่มโรงเรียนวังเจ้า		กลุ่มตัวอย่าง (n) กลุ่มโรงเรียนวังเจ้า	
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
โรงเรียนขนาดเล็ก	5	17	5	15
โรงเรียนขนาดกลาง	7	78	7	67
โรงเรียนขนาดใหญ่	1	20	1	15
รวม	13	115	13	97

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (F-test)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple response) วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และจัดลำดับ

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

2. สร้างคำถามในแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก มาจัดทำเป็นร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตด้านเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย และพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

3. เรียบเรียงการเขียนแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ให้ถูกต้อง เหมาะสม ครอบคลุมเนื้อหาและกรอบแนวคิดของการวิจัย ตลอดจนการใช้ภาษา สำนวน ศัพท์ทางวิชาการที่ถูกต้องชัดเจนเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตามความเหมาะสม

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และให้เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงให้เหมาะสม หลังจากนั้นจึงได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งมี ความรู้ ความสามารถ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบสอบถาม โดยใช้สูตร IOC

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) และคัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 0.50 ขึ้นไป ได้คัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) โดยในงานวิจัยนี้ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 พร้อมทั้งปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง

7. นำแบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก ที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานศึกษากลุ่มอำเภอเมืองตาก ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาในการวิจัยครั้งนี้กับผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูกลุ่มอำเภอเมืองตาก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หรือหาคุณภาพของ แบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.958

8. นำแบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก และผลที่ได้จากการทดลองใช้ มาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อขอเสนอแนะในการปรับเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ และขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

9. จัดพิมพ์เครื่องมือเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก ด้วยแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้บริหารอำเภอวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จังหวัดตาก พร้อมหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลความร่วมมือจากสถานศึกษาพร้อมแบบสอบถามฉบับจริงถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนด้วยตนเองและบางส่วนส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ (Google form)

3. ผู้วิจัย ติดตาม รวบรวม ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถามจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 นำข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลตรวจสอบโดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 นำข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จังหวัดตาก วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกเป็นรายชื่อ และรวมทุกงาน โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2560: 102) แปลความหมายค่าเฉลี่ย กำหนดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จังหวัดตาก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ และจัดลำดับ

4. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยใช้การหาค่าความแปรปรวนทางเดียว และจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยใช้การทดสอบค่าที

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อหาแนวทางการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน โดยกำหนดคุณสมบัติบางประการตามเกณฑ์ เพื่อข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ในที่นี้ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน ไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือมีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป จำนวน 1 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป จำนวน 7 คน
3. ข้าราชการครู ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน
4. นักวิชาการหรืออาจารย์ผู้สอนระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 4 คน
5. ศึกษานิเทศก์ ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ซึ่งได้จากการนำผลวิจัยที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก มาสังเคราะห์ เรียบเรียง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างคำถาม

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาสภาพ ทฤษฎี รายงานการวิจัย เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. วิเคราะห์ขอบเขตการศึกษา จากการนำผลการวิจัยที่ได้จากผลการประเมินราย ข้อ โดยใช้ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด และค่าร้อยละของปัญหาในระดับมากที่สุด มาสังเคราะห์ เรียบเรียง จากขั้นตอนที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมด สร้างแบบสัมภาษณ์

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น 1 ฉบับ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบเนื้อหา ภาษาสำนวน ที่ใช้ในการสนทนากลุ่มให้ครอบคลุมรายละเอียดของ เนื้อหายิ่งขึ้น

5. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขและผ่านความเห็นชอบ ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอความร่วมมือในการการสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก

2. ดำเนินการนัดหมายวันและเวลาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จัดทำขึ้นพร้อมหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน เพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก

4. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ได้จำนวน 17 ท่าน ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และ นำมาแจกแจงความถี่ และ จัดลำดับความสำคัญ เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก

1.1 สภาพการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ด้านล้างมือ รองลงมา ได้แก่ ด้านเว้นระยะห่าง ด้านสวมหน้ากาก ด้านลดการแออัด และ ด้านทำความสะอาด ตามลำดับ และด้านที่มีสภาพการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านคัดกรองวัดไข้

1.2 สภาพการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก ด้าน 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ด้านกินอาหารปรุงสุกใหม่ รองลงมา ได้แก่ ด้านดูแลตนเอง ด้านกักกันตัวเอง ด้านสำรวจตรวจสอบ และ ด้านใช้ช้อนกลาง ตามลำดับ และด้านที่มีสภาพการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านลงทะเบียนเข้าออกโรงเรียน

1.3 สภาพการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีสภาพการปฏิบัติสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการประเมิน TSC+ และรายงานการติดตามการประเมินผลผ่าน MOE COVID รองลงมา ได้แก่ การทำ School Isolation โดยมีแผนเผชิญเหตุและมีการซักซ้อมเป็นระยะ ด้านการจัดระบบ

ให้บริการอาหารตามหลักสุขาภิบาลอาหารและหลักโภชนาการด้านการทำ Seal Route ดูแลการเดินทางจากบ้านไปกลับโรงเรียน การจัดให้มี School Pass สำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลการประเมินความเสี่ยงตนเองผ่าน TST ผลการตรวจคัดกรองหาเชื้อด้วย ATK ประวัติการรับวัคซีนและด้านการจัดกิจกรรมรูปแบบ Small Bubble สำหรับกิจกรรมกลุ่มย่อยตามลำดับ และด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (การระบายอากาศภายในอาคาร การทำความสะอาด คุณภาพน้ำอุปโภคบริโภค การกำจัดขยะ มีสภาพการปฏิบัติที่ดีที่สุดเท่ากัน

1.4 ปัญหาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก

1.4.1 ด้าน 6 มาตรการหลัก (DMHT-RC) ได้แก่ เว้นระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ คัดกรองวัดไข้ ลดการแออัด และทำความสะอาด พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีเครื่องมือวัดอุณหภูมิร่างกายทางหน้าผากแบบมือถือ เจลแอลกอฮอล์สำหรับล้างมือความเข้มข้น 70% สติกเกอร์สัญลักษณ์ “ผ่าน” จุดคัดกรองแล้ว สำรองหน้ากากอนามัย (กรณีมีการร้องขอจาก นักเรียน ครู บุคลากร ผู้มาติดต่อ ลืมนำของส่วนตัวมา) น้อยไม่เพียงพอ รองลงมาได้แก่ สถานศึกษาได้จัดให้มีพื้นที่แยกโรคในกรณีที่พบนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือสงสัย และสถานศึกษากำหนดจุดคัดกรองครอบคลุมทุกจุดที่มีการเข้า-ออก สำหรับนักเรียนตามระดับการศึกษาและสำหรับผู้มาติดต่อที่อาคารอำนวยการยังไม่ครอบคลุม ตามลำดับ

1.4.2 ด้าน 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ) ประกอบด้วย ดูแลตนเอง ใช้ช้อนกลาง กินอาหารปรุงสุกใหม่ ลงทะเบียนเข้าออกโรงเรียน สวมหน้ากากและกักกันตัวเอง พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาบางคนให้ความสำคัญกับการลงทะเบียนบันทึกข้อมูลการใช้บริการในแต่ละรอบวันของโรงเรียนเพื่อความรวดเร็วในการสืบสวนโรคของแพทย์หากพบผู้ติดเชื้อน้อยมาก รองลงมาได้แก่นักเรียน บางคนไม่ให้ความร่วมมือในการควบคุมดูแลการจัดที่นั่งในห้องเรียน ระหว่างโต๊ะเรียน (เว้นระยะห่าง 1.5 เมตร) ที่นั่งในโรงอาหาร การจัดเว้นระยะห่าง ระหว่างบุคคลอย่างน้อย 1-2 เมตร และสถานศึกษาขาดการสื่อสารความรู้คำแนะนำหรือการจัดหาสื่อประชาสัมพันธ์ในการป้องกันและลดความเสี่ยงจากการแพร่กระจายโรคโควิด-19 ให้แก่นักเรียน เช่น สอนวิธีการล้างมือที่ถูกต้อง การสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยคำแนะนำการปฏิบัติตัว การเว้นระยะห่างทางสังคม การทำความสะอาดเพื่อหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมร่วมกันจำนวนมากเพื่อลดความแออัด ตามลำดับ

1.4.3 ด้าน 7 มาตรการเข้มข้น ได้แก่ การประเมิน TSC+ รายงานผลผ่าน MOE COVID อย่างต่อเนื่อง การทำ Small Bubble สำหรับกิจกรรมแบบกลุ่มย่อย การจัดการอาหารตามหลักสุขาภิบาลอาหารและหลักโภชนาการ การอนามัยสิ่งแวดล้อม ทั้งอากาศ ความสะอาด น้ำ ขยะ การทำ School Isolation โดยมีแผนเผชิญเหตุและซักซ้อม, การทำ Seal Route ดูแลการเดินทางจากบ้านไปกลับโรงเรียน และการจัดให้มี School Pass สำหรับนักเรียน ครู และบุคลากรในสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดโดยเรียงจาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา หรือผู้ปกครองซึ่งอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือผู้ป่วยยืนยันเข้ามาในสถานศึกษาโดยไม่แจ้งต่อสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่เพื่อดำเนินการสอบสวนโรคและพิจารณาปิดสถานศึกษา ตามแนวทางของกระทรวงสาธารณสุข รองลงมาได้แก่ ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับครูในการจัดการเรียนการสอนทางไกล การเรียนออนไลน์ การดูแลจัดการเรียนการสอนแก่นักเรียน เช่น การส่งการบ้าน การร่วมทำกิจกรรม และนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบเรียนออนไลน์ได้เนื่องจากขาดอุปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก

2.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก จำแนกตามประเภทการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน

3. การหาศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก

3.1 ด้าน 6 มาตรการหลัก (DMHT-RC) พบว่า 3 อันดับแรก คือ ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ควรปฏิบัติตามมาตรการการเว้นระยะห่างอย่างเคร่งครัด รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีจุดคัดกรองและเครื่องวัดอุณหภูมิทางเข้าโรงเรียน สำหรับนักเรียน และผู้ปกครอง ได้ใช้ในการวัดไข้ มีการจัดบันทึกอุณหภูมิอย่างสม่ำเสมอ และสถานศึกษาควรจัดเตรียมเจลแอลกอฮอล์ให้เพียงพอต่อการใช้งานและควรมีการจัดหาหน้ากากอนามัยจากแหล่งต่างๆ เช่น รับประทาน จัดซื้อ การรับประทานงบประมาณให้เพียงพอต่อการใช้งานในสถานศึกษาควรมีการทำควมสะอาดบริเวณโรงเรียน พื้นผิวโต๊ะ เก้าอี้ ราวบันไดหรืออุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันบ่อยๆ อย่างสม่ำเสมอ และข้อที่มีความสำคัญที่สุด ได้แก่ และสถานศึกษาควรมีการกำหนดจำนวนนักเรียนที่เข้าอาคารสถานที่และควรมีจุดคัดกรองการสวมหน้ากากอนามัยก่อนเข้า – ออก สถานศึกษา ตามลำดับ

3.2 ด้าน 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ) พบว่า 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ การรับประทานอาหารปรุงสุกใหม่ จากเสียงตามสายและติดโปสเตอร์ตามบริเวณต่าง ๆ ในโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการสุ่มตรวจโรคโควิด – 19 เป็นระยะ และสถานศึกษาควรให้ครูผู้รับผิดชอบมีการดูแล กำกับการใช้ช้อนกลางของนักเรียน การนั่งรับประทานอาหารตามจุดที่กำหนด และข้อที่มีความสำคัญที่สุด คือ สถานศึกษาควรมีมาตรการอย่างเคร่งครัด ควรมีการตรวจสอบ ติดตามทุกชั้นตอนและมีการใช้ช่องทางเดียวกำหนดทาง เข้า – ออกโรงเรียน จะต้องผ่านการคัดกรอง ลงทะเบียน และให้สัญลักษณ์การผ่านการคัดกรอง และสถานศึกษาบูรณาการความรู้ในการป้องกัน และลดความเสี่ยงจากการกระจายของโรคในรายวิชาต่าง ๆ โดยขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้ความรู้กับนักเรียน และสถานศึกษาควรให้นักเรียนใช้ช้อนกลางและช้อนส่วนตัวของนักเรียนและมีช้อนให้นักเรียนยืมกรณีลืมนำช้อนมาและควรมีการจัดเวรทำความสะอาด อุปกรณ์ ตามลำดับ

3.3 ด้าน 7 มาตรการเข้มข้น พบว่า 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องโดยทำแผนงานร่วมกันและมีการประชาสัมพันธ์กันร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ ทุกช่องทางการสื่อสาร รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการจัดตั้งคณะที่ทำงานในรายงานและติดตามโรงเรียนมีเบอร์โทรศัพท์คอยรับเรื่องและบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบและมี การจัดแบ่งกลุ่มให้อยู่ในพื้นที่จำกัดโดยมีการจัดสุ่มตรวจแยกกลุ่มนักเรียนที่ปกติแยกกลุ่มนักเรียนที่เสี่ยง และแยกกลุ่มนักเรียนที่ติดเชื้อ โดยไม่มีการปิดสถานศึกษา และสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจัดทำข้อมูลของหน่วยงานนั้นนั้นในการขอความร่วมมือในทุกด้านอย่างครอบคลุม และข้อที่มีความสำคัญที่สุด คือ และสถานศึกษาควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนในการช่วยเหลือสนับสนุนดูแลนักเรียนเมื่อมีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต1 จังหวัดตาก ผู้วิจัยอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต1 จังหวัดตาก

สภาพการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาได้มีการกำหนด ด้าน 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ) ซึ่งได้แก่ 1) ดูแลตนเอง (Self-care) ดูแลใส่ใจ ปฏิบัติตน มีวินัย รับผิดชอบต่อตัวเอง ปฏิบัติตามมาตรการอย่างเคร่งครัด 2) ใช้ช้อนกลางส่วนตัว (Spoon) ใช้ช้อนกลางของตนเองทุกครั้ง เมื่อต้องกินอาหารร่วมกัน ลดสัมผัสร่วมกับผู้อื่น 3) กินอาหารปรุงสุกใหม่ (Eating) กินอาหารปรุงสุกใหม่ร้อน ๆ กรณีอาหารเก็บเกิน 2 ชม. ควรนำมาอุ่นให้ร้อนทั่วถึง ก่อนกินอีกครั้ง 4) ไทยชนะ (Thai chana) ลงทะเบียนตามที่รัฐกำหนด ด้วย app ไทยชนะ หรือลงทะเบียนบันทึกการเข้า-ออกอย่างชัดเจน 5) สำรองตรวจสอบ (Check) สำรองบุคคล นักเรียน กลุ่มเสี่ยงที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง เพื่อเข้าสู่กระบวนการคัดกรอง และ 6) กักกันตัวเอง (Quarantine) กักกันตัวเอง 14 วัน เมื่อเข้าไปสัมผัสหรืออยู่ในพื้นที่เสี่ยงที่มีการระบาดของโรค ซึ่งมาตรการด้าน 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ) การเรียนจะเน้นจัดการเรียนการสอนให้เป็นกลุ่มเดียวและให้มีกิจกรรมทำใน กลุ่มเดียวกันตลอดทั้งวัน และทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสต่าง ๆ ที่ใช้ร่วมกันเป็นประจำ อาทิ สนามเด็กเล่น อุปกรณ์ของเล่นร่วมกับการจัดกลุ่มสลับกันใช้งานเพื่อช่วยลดการสัมผัสร่วมกันจำนวนมาก รวมทั้งปรับปรุงรูปแบบและเวลาในการรับประทานอาหารกลางวัน เช่น จัดเป็นกล่องอาหารแยกเฉพาะ

บุคคล และให้นักเรียนรับประทานในห้องเรียนของตนเอง ซึ่งมีที่นั่งเว้นระยะห่างกัน หรือปรับเวลาในการพักรับประทานอาหารกลางวันให้เหลื่อมเวลากัน นอกจากนี้ เมื่อกลับถึงบ้าน พ่อแม่ ผู้ปกครองควรให้เด็กล้างมือด้วยสบู่ และน้ำ อาบน้ำ และเปลี่ยนเสื้อผ้าทันทีก่อนทำกิจกรรมต่าง ๆ ในบ้าน

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและจำแนกตามประเภทการปฏิบัติงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษาได้กำหนดมาตรการด้าน 6 มาตรการหลัก (DMHT-RC) ด้าน 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ) และด้าน 7 มาตรการเข้มข้น เอาไว้ชัดเจน จึงส่งผลให้ขนาดของสถานศึกษา ไม่มีผลต่อสภาพการดำเนินงาน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จังหวัดตาก จำแนกตามประเภทการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1 จังหวัดตาก สถานศึกษาได้กำหนดมาตรการด้าน 6 มาตรการหลัก (DMHT-RC) ด้าน 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ) และด้าน 7 มาตรการเข้มข้น ไว้ชัดเจนจึงส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ต่างกัน ไม่ส่งผลต่อสภาพการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก

3.1 ด้าน 6 มาตรการหลัก (DMHT-RC) พบว่า 3 อันดับแรก คือ ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ควรปฏิบัติตามมาตรการการเว้นระยะห่างอย่างเคร่งครัด รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีจุดคัดกรองและเครื่องวัดอุณหภูมิทางเข้าโรงเรียนสำหรับนักเรียน และผู้ปกครอง ได้ใช้ในการวัดไข้ มีการจัดบันทึกอุณหภูมิอย่างสม่ำเสมอและสถานศึกษาควรจัดเตรียมเจลแอลกอฮอล์ให้เพียงพอต่อการใช้งานและควรมีการจัดหาหน้ากากอนามัยจากแหล่งต่าง ๆ เช่น รับประทาน จัดซื้อ การรับประทานงบประมาณให้เพียงพอต่อการใช้งานในสถานศึกษาควรมีการทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน พื้นผิวโต๊ะ เก้าอี้ ราวบันไดหรืออุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกันบ่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอและข้อที่มีค่าความถี่ต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการกำหนดจำนวนนักเรียนที่ใช้อาคารสถานที่และควรมีจุดคัดกรองการสวมหน้ากากอนามัยก่อนเข้า - ออก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครู นักเรียน ผู้ปกครองยังขาดการรับรู้ในข้อปฏิบัติที่ทางสถานศึกษาได้กำหนดตามมาตรการหลัก (DMHT-RC) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา กาญจนพันธ์ (2563: 545-555) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรการปฏิบัติ ตามแนวนโยบายภาครัฐ รวมถึงการใช้กลไกความร่วมมือของ ผู้ปกครองและชุมชนในการดูแลนักเรียน นักศึกษา โดยคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดภายใต้สถานการณ์วิกฤตที่เกิดขึ้นคำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนที่เกี่ยวข้อง

3.2 ด้าน 6 มาตรการเสริม (SSET-CQ) พบว่า 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้การรับประทานอาหารปรุงสุกใหม่ จากเสียงตามสายและติดโปสเตอร์ตามบริเวณต่าง ๆ ในโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการสุ่มตรวจโรคโควิด - 19 เป็นระยะ และสถานศึกษาควรให้ครูผู้รับผิดชอบมีการดูแล กำกับการใช้ช้อนกลางของนักเรียน การนั่งรับประทานอาหารตามจุดที่กำหนด และข้อที่มีค่าความถี่ต่ำสุด คือ สถานศึกษาควรมีมาตรการอย่างเคร่งครัดควรมีการตรวจสอบ ติดตามทุกขั้นตอนและมีการใช้ช่องทางเดียวกำหนดทาง เข้า - ออกโรงเรียน จะต้องผ่านการคัดกรองลงทะเบียน และให้สัญลักษณ์การผ่านการคัดกรอง และสถานศึกษาบูรณาการความรู้ในการป้องกัน และลดความเสี่ยงจากการกระจายของโรคในรายวิชาต่างๆ โดยขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมาให้ความรู้กับนักเรียน และสถานศึกษาควรให้นักเรียนใช้ช้อนกลางและช้อนส่วนตัวของนักเรียนและมีช้อนให้นักเรียนยืมกรณีลืมนำช้อนมาและควรมีการจัดเวรทำความสะอาด อุปกรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขาดการให้ความรู้และการประชาสัมพันธ์ถึงการเน้นย้ำในข้อปฏิบัติที่ทางสถานศึกษาได้กำหนดตามมาตรการเสริม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กายสิทธิ์ แก้วยาศรี, และบุญมา สุนทรวาริตัน (2564: 16) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานและผลกระทบจากโรคติดเชื้อโควิด-19 จังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า

แนวทางการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 จังหวัดเลย มีความเข้มข้นมากกว่า ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น ปิดพรมแดนจังหวัดเมื่อเกิดการติดเชื้อในจังหวัด ส่วนแนวทางการเยียวยา ก็จะต้องเป็นไปตามที่รัฐบาลกำหนด มีการปรับนิยามแนวทางการดำเนินงานต่อเนื่อง จังหวัดเลยได้มีพบผู้ติดเชื้อจำนวน 5 ราย มีกระบวนการติดตาม ควบคุม คัดกรอง กักตัวที่บ้านผู้สัมผัสเสี่ยงสูง กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเดินทางข้ามจังหวัด ภายหลังไม่พบผู้ติดเชื้อภายในประเทศ ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงผ่อนคลายมาตรการจากกักตัวที่บ้านเป็นการกักตนเอง ส่วนผลกระทบที่เกิดจากโรคติดเชื้อโควิด-19 และมาตรการภาครัฐ

3.3 ด้าน 7 มาตรการเข้มข้น พบว่า 3 อันดับแรก คือ สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องโดยทำแผนงานร่วมกันและมีการประชาสัมพันธ์กันร้อน ซ้อนกลาง ล้างมือ ทุกช่องทางการสื่อสาร รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาควรมีการจัดตั้งคณะที่ทำงานในรายงานและติดตามโรงเรียนมีเบอร์โทรศัพท์คอยรับเรื่องและบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบและมีการจัดแบ่งกลุ่มให้อยู่ในพื้นที่จำกัดโดยมีการจัดสุ่มตรวจแยกกลุ่มนักเรียนที่ปกติแยกกลุ่มนักเรียนที่เสี่ยง และแยกกลุ่มนักเรียนที่ติดเชื้อ โดยไม่มีการปิดสถานศึกษาและสถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจัดทำข้อมูลของหน่วยงานนั้นนั้นในการขอความร่วมมือในทุกด้านอย่างครอบคลุมและข้อที่มีความถี่ต่ำสุด คือ และสถานศึกษาควรทำความเข้าใจให้ชัดเจนในการช่วยเหลือสนับสนุนดูแลนักเรียนเมื่อมีการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษามีการวางแผนการทำงานร่วมกับบุคคลภายนอกไม่ต่อเนื่อง และมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับมาตรการเข้มข้นไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรศักดิ์ ทองปรีชา (2562: 1-14) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ระดับมัธยมศึกษา พื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เป็นไปตามนโยบายและแนวทางของรัฐบาลในการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดในสถานศึกษา เพื่อความปลอดภัยสูงสุดของนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา และสอดคล้องกับวิจัยของ รัชนิบูรณ์ เนตรภักดิ์, และคนอื่น ๆ (2563) ศึกษาความปกติใหม่ (New Normal) กับแนวทางการจัดการศึกษา ในประเทศไทย พบว่า การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทยดำเนินการและออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ ลดผลกระทบของการระบาดที่มีต่อสังคม โดยเฉพาะเรื่องรูปแบบของการจัดการศึกษาในประเทศไทยที่มีเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาด้านนโยบาย ดังนี้

1.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยกำหนดเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษามีความพร้อมเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของโรคติดเชื้อต่าง ๆ

1.1.2 สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการสามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาองค์การในการกำหนดนโยบายแผนพัฒนา/แผนปฏิบัติการประจำปี กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยกำหนดเป้าหมายเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีความพร้อมเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของโรคติดเชื้อต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

1.1.3 สำนักงานกระทรวงสาธารณสุขสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาองค์การพัฒนาคูและบุคลากรดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา โรงเรียน หรือหน่วยงาน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความพร้อม และมีเจตคติที่ดีในบทบาทหน้าที่

1.2 นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาองค์กร ดังนี้

1.2.1 สถานศึกษาควรรักษาความต่อเนื่องในการดำเนินงานตามแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของกลุ่มโรงเรียนวังเจ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 1 จังหวัดตาก เพื่อให้ครอบคลุมเพื่อให้เกิดการรับมือแก้ไขโรคติดต่ออย่างยั่งยืน

1.2.2 สถานศึกษาควรมีการทบทวนการดำเนินงานตามแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุ มาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อื่น ๆ เพื่อหาแนวทางการรับมือการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่

หลากหลายยิ่งขึ้น ควรจะมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารทางด้านสุขภาพระหว่างสถานศึกษากับสถานพยาบาล สาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

1.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษา ควรนำการดำเนินงานตามแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ไปส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาอื่นๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนไม่ขาดช่วงตอน

1.3 นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาบุคลากร ดังนี้

1.3.1 ผู้บริหารควรจัดการและบริหารสถานที่ให้เหมาะสมและเกิดความคล่องตัวในการทำงานมากที่สุด เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโรคโควิด-19 และควรนำการดำเนินงานตามแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยต้องคำนึงถึงบริบท ความพร้อม ข้อจำกัด และปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.3.2 ผู้บริหารควรทำการศึกษาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 เพื่อทำการเปรียบเทียบโดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤต และมีการขยายความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประเด็นโรคติดต่ออื่น ๆ และภัยสุขภาพที่สำคัญ ให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยการกำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติรวมถึงการสร้างเครือข่ายเพื่อประสานงานทางด้านสาธารณสุข

1.3.3 ครู ควรนำการดำเนินงานตามแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ไปประยุกต์ใช้ในหาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

1.3.4 ผู้เรียน ควรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีการศึกษาผ่าน สื่อออนไลน์ หรือช่องทางต่างๆ เพื่อป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากโรคโควิด-19

1.3.5 ผู้ปกครอง ควรนำการดำเนินงานตามแนวทางพัฒนาการดำเนินงานตามแผนเผชิญเหตุมาตรการป้องกันตามระดับการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ไปปรับใช้ในการบริหารจัดการครอบครัวเพื่อดูแลป้องกันบุตรหลานให้ปลอดภัยจากโรคโควิด-19

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการบริหารงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 ศึกษาปัญหาหรือผลกระทบจากสถานการณ์โควิดที่ส่งผลต่อสถานศึกษา เช่น เรื่องของสุขภาพจิตของผู้เรียน เพื่อให้เห็นถึงผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน และหาแนวทางแก้ไข

2.4 ศึกษาการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์โควิด-19 และสถานการณ์ปกติ เพื่อให้เห็นถึงข้อแตกต่างและผลของความรู้ความเข้าใจของผู้เรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรของสถานศึกษา

2.5 ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายหรือมีจำนวนมากยิ่งขึ้น เช่น เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำมาเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาได้

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค. (2563). **กรอบแนวทางการพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินและระบบบัญชาการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข**. กรุงเทพฯ: กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข.

กรมอนามัย, กระทรวงสาธารณสุข. (2563). **คู่มือการเฝ้าระวังติดตามและแผนเผชิญเหตุรองรับการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.

กระทรวงสาธารณสุข. (2562). **การจัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19). ศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านเวชภัณฑ์ กระทรวงสาธารณสุข**. กรุงเทพฯ: กองบริหารการสาธารณสุข ดึกสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

- กายสิทธิ์ แก้วยาศรี, และบุญมา สุนทรวิรัตน์. (2564, มกราคม-มีนาคม). แนวทางการดำเนินงาน และผลกระทบจากโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส (โควิด-19) จังหวัดเลย. *วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน*. 7(1): 16-34.
- จิรศักดิ์ ทองปรีชา. (2562). การบริหารจัดการการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ระดับมัธยมศึกษาพื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2565, จาก http://www.3u.ac.th/mpa-abstract/files/2562_1597914679_6114832031.pdf.
- เฉลิมชัย เลี้ยงสกุล. (2563). การศึกษาในยุค COVID-19. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเสนาธิการทหาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สำนักการศึกษา.
- รัชนีบุรณ์ เนตรภักดิ์, และคนอื่น ๆ. (2563, กรกฎาคม-ธันวาคม). ความปกติใหม่ (New Normal) กับแนวทางการจัดการศึกษาในประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*. 9(2): 752-763.
- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2563, กันยายน-ธันวาคม). การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*. 10(3): 545-556.
- เสาวลักษณ์ อนุรัตน์. (2563). อนาคตทางการศึกษา: ผลกระทบจากวิกฤติการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*. 14(2): 14-25.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970, January). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 608-609.
- Mohan, B. S., & Vinod, N. (2020, April). COVID-19: An Insight into SARS-CoV-2 Pandemic Originated at Wuhan City in Hubei Province of China. *Journal Infect Dis Epidemiol*. 6(4): 146.